

מתוק מדבש

שנה שישית - גיליון 235
פרשת תרומה תש"פ

זמני השיעורים והתפילות
שיעור ביום שישי - בשעה 16.16 - 'ישורון'
שיעור בשבת בשעה 15.30 - 'בית יוסף'
מנחה בשעה 16.30

ראשון עד חמישי 18.45 עד 19.45
א-ד' שיעור בהלכה וגמרא 'עבודה זרה'
ביום חמישי שיעור בפרשת שבוע (משודר)
בבית הכנסת 'בית יוסף' א"ת, ג, אולגה
ברוכים הבאים בשש ה'...

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פגת' הכנסת 'בית יוסף' ו'ישורון' בעצת אפיק
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה (כה, ב')

רש"י: ויקחו לי תרומה - לי לשמי
בספר 'ילקוט האורים' הביא בשם 'חנוכת התורה':
הקדמה: מובא בגמרא (ברכות סג) אמר רבי יוחנן 'למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות לומר לך כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן, סוף נצרך לכהן ע"י אשתו... (לבודקה כאישה סוטה ע"י המים). בתהליך הבדיקה היה הכהן מוחק את שם ה' ומשקה את האישה וזאת כדי להטיל שלום בין איש לאשתו. וזה שאומרת התורה 'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה' ורומז לבני ישראל שאל יעכבו את תרומותיהם, כי כך עלול שם ה' להימחק במים בבדיקת האישה חלילה. ולכן אומר רש"י 'ויקחו לי תרומה - לי לשמי. **מתוק מדבש!**

וזאת התרומה אשר תקחו מאיתם (כה, ג')

ויש לשאול: מדוע נוספה המילה מאיתם? והלא נאמר כבר 'מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי'? מסביר ה'פרח לבנון' (ילקוט האורים): הקב"ה שונא גזל ולכן הדגיש הכתוב כי את התרומה צריך לקחת **'מאיתם'** רק מממון כשר ששייך להם ולא מממון גזול. **מתוק מדבש!**

ועשו ארון עצי שטים (כה, י')

מובא בגמרא (ברכות נה, א') 'בשעה שאמר לו הקב"ה למשה לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן, ארון כלים, הלך משה והפך ואמר לו 'עשה ארון, כלים ומשכן'. אמר לו (בצלאל) 'משה רבנו, מנהגו של עולם, אדם בונה בית ואחר כך מכניס לתוכו כלים ואתה אומר לי עשה ארון כלים ומשכן. כלים שאני עושה להיכן אכניסם? שמא כך אמר לך הקב"ה עשה משכן ארון וכלים? אמר לו משה 'שמא בצל- אל היית וידעת'...?
ויש לשאול: מדוע, אם כן, שינה משה מציווי ה' והפך את הסדר וציווה לבצלאל שיבנה ארון כלים ומשכן?
וכתב בספר 'אור תורה': 'וציווה על עשיית הארון בראשונה כי עיקר בריאת שמים וארץ הוא רק בעבור התורה שנאמר 'אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת' ורק בעבור כי ישמרו בני ישראל את תורת ה' ישכון ה' בישראל'.
ואולי בשל כך זכה משה שהתורה נקראת על שמו כי הוא שינה את הסדר כדי להראות את חשיבות לימוד התורה שהיא המקיימת את העולם. **מתוק מדבש!**

וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו (כה, יא')

מובא בגמרא (יומא עב, ב') 'מבית ומחוץ תצפנו' אמר רבא 'כל תלמיד חכם שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם' וההסבר הוא כי בארון הברית הייתה מונחת התורה הקדושה. וכמו שהארון היה מצופה זהב טהור בחלקו

הפנימי ובחלקו החיצוני, כך צריך להיות תלמיד חכם שיהיה תוכו כברו באהבת ה' ובריאת שמים טהורה. ובעניין זה מובא בגמרא (ברכות כח, א') 'באותו היום (שמינו את רבי אלעזר במקום רבן גמליאל) סילקוהו לשומר הפתח וניתנה להם רשות לתלמידים להיכנס. שהיה רבן גמליאל מכריז ואומר 'כל תלמיד שאין תוכו כברו אל ייכנס לבית המדרש' ובאותו היום נוספו הרבה ספסלים להיות המדרש, י"א ארבע ומאות וי"א שבע מאות... ויש לשאול: מדוע הגמרא מספרת לנו כמה ספסלים נוספו? היה צריך לומר כמה תלמידים נוספו? ומתרצים כך: רבן גמליאל מינה שומר בפתח בית המדרש ע"מ שכל תלמיד שאין תוכו כברו לא יכנס. אבל כיצד יכול השומר לדעת אם התלמיד שמבקש להיכנס תוכו כברו? וכי השומר היה בעל רוח הקודש?
אלא ההסבר הוא כך: רבן גמליאל צמצם את כמות הספסלים למספר התלמידים הקיימים בלבד. כאשר הגיע תלמיד חדש היה אומר לו השומר שבבית המדרש אין ספסלים לישיבה, אם אותו תלמיד היה חוזר בחזרה על עקבותיו באומרו לעצמו 'אני עשיתי את ההשתדלות שלי ללמוד ומה אעשה שאין מקום?' אזי השומר היה יודע שתלמיד זה אין תוכו כברו, כי אינו מוסר נפש. אבל מי שתוכו כברו היה מסכים להיכנס אפילו בעמידה כי אהבת התורה בוערת בלבד. ולכן הגמרא מתארת כמה ספסלים נוספו ולא כמה תלמידים. **מתוק מדבש!**

משנכנס אדר מרבין בשמחה...

מובא בגמרא (תענית כט, א'): 'כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה' ויש לשאול: לא ראינו בשום חודש אחר שיש מצווה לשמוח מתחילת החודש בשל החג שחל בו. ואם כן, מה נשתנה חודש אדר מכל החודשים?
מתרץ רבי וידאל הצרפתי (השני) זיע"א (אב"ד פאס במרוקו נפטר בשנת ש"פ. שמעתי מהרב יונתן דומב שליט"א) בספרו 'מגילת סתרים' על מגילת אסתר: מובא במגילה (ט, כא-כב) 'לקיים עליהם להיות עושים את יום ארבעה עשר לחודש אדר ואת יום חמישה עשר בו בכל שנה ושנה: כימים אשר נחו בהם היהודים מאויביהם והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים'...

מה הכוונה 'לעשות אותם ימי משתה ושמחה'? מדייק הרב שהמילה 'אותם' כוללת את כל מה שנאמר קודם בפסוק, דהיינו גם 'הימים אשר נחו בהם היהודים' (יד' וטו' באדר) ובנוסף גם את 'החודש אשר נהפך להם' והציווי הוא לעשותם ימי משתה ושמחה. וזה המקור (לדבריו) למאמר הגמרא ש'משנכנס אדר מרבין בשמחה' כי

ומה שנאמר 'ופניהם איש אל אחיו' מלמד שעלינו להאיר פנים לכל אדם ולהתפלל על כל יהודי שנמצא במצוקה וזקוק לישועה.

ובענין זה סיפור מופלא (מעובד ע"פ גיליון 'השגחה פרטית'): שמי דניאל, אצלנו בקהילה היהודית ביוהנסבורג כולם מכירים את כולם, וכאשר מגיע אורח מחוץ לקהילה מיד מבחינים בו. באחד הימים ראיתי פנים חדשות בבית הכנסת. לאחר התפילה פניתי אליו ב'שלוש עליכם' לבני והתעניינתי מה הוא עושה כאן? הוא השיב ששמו דוד והוא הגע לכאן לצורך רפואי, הוא חלה במחלה (ל"ע) ובהמלצת הרופאים הוא נשלח לטיפול בבית החולים ביוהנסבורג הידוע בטיפול בסוג זה של המחלה.

'תן לי את שמך ושם אמך ואתפלל עליך' ביקשתי ממנו 'בן כמה אתה?' שאלתי 'ומתי חל יום ההולדת שלך?' 'מה העניין?' הוא התפלג ואני עניתי 'תראה, כאשר יש חולה שזקוק לרפואה אני קורא לרפואתו בכל יום את הפרק כנגד שנת החיים הבאה שלו. לדוגמא: אם הוא בן חמישים אני קורא את פרק נא' וזאת כדי לבקש מהקב"ה שיזכה אותו בעוד שנת חיים'.

דוד מסר לי את תאריך הלידה שלו, נפרדנו ומאותו היום התחלתי לקרוא בכל יום לאחר תפילת שחרית פרק תהילים (לפי גיל) לרפואתו ומאז לא ראיתי אותו שוב.

כאשר הגיע יום ההולדת שלו, החלטתי לא להפסיק והוספתי לקרוא גם את הפרק הבא בנוסף לפרק הקודם. עברה שנה ואני התלבטתי האם להמשיך לקרוא או לא? ואז החלטתי להמשיך כי מי יודע? אולי הוא עדיין זקוק לתפילתי עליו? וכך בכל שנה הוספתי עוד פרק תהילים. עברו מאז עשר שנים, כאשר בשנה העשירית כבר הייתי קורא בכל בוקר עשרה פרקי תהילים לרפואתו...

ואז החלטתי 'די, מספיק... הדבר מכביד עלי מאוד ובכלל מי יודע? אולי הוא בכלל לא צריך זאת?'

באותו היום הפסקתי לקרוא את פרקי התהילים... עברו שלושה חודשים ובוקר אחד אני מבחין בו שוב בהגיעו לבית הכנסת של הקהילה...

'רבי דוד מה שלומך?' קיבלתי את פניו בחמימות. האמת שבתחילה הוא לא זכר אותי אך לאחר שהזכרתי לו את המפגש שלנו לפני עשר שנים הוא נזכר.

הוא נאנח ואמר 'אכן, לפני עשר שנים עברתי את הטיפול הרפואי והאמת שהטיפול הצליח מעל המשוער והבראתי לגמרי. ואולם, לפני שלושה חודשים הרגשתי מיחושים שונים, ניגשתי לרופא, עברתי בדיקות והתברר כי המחלה חזרה שוב (רח"ל) ולכן הגעתי שוב לכאן...

אחים יקרים! ראו כמה גדול כוחה של תפילה של אדם על רעהו ועל אע"פ שהוא כלל לא מכיר אותו... אנחנו כלל לא מבינים עד כמה אנו יכולים להועיל ע"י תפילה פשוטה מעומק הלב על כל יהודי באשר הוא. הנה לכם סיפור נורא על יהודי שבקריאת פרק תהילים ריפא יהודי אחר והחזיק אותו בריא במשך עשר שנים.

שבת שלום ומבורך!

בכל החודש יש ציווי לעשותם 'ימי משתה ושמחה'. ומוסיף הרב: ומה שנאמר 'ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים' זה מה שנאמר במשנה (שקלים א', א') 'באחד באדר משמיעים על השקלים' והכוונה למתנות לאביונים. ולשיטה זו החל מראש חודש יש מצווה להרבות במשלוח מנות ומתנות לאביונים.

תירוץ נוסף מתרץ ה'שפת אמת' מגור זיע"א (בחידושו על הש"ס): מובא במשנה (שקלים א', א') באחד באדר משמיעים על השקלים וידוע שהיו מתנדבים בשמחה גדולה (דברי הימים א', כט) ולכן 'משנכנס אדר מרבנים בשמחה' וזה ללא קשר לימי הפורים כלל.

ועוד יש לשאול: מדוע תלו את השמחה באדר במיעוט השמחה באב? (הבאנו בעבר כמה תירוצים)

מתרץ הגר"א מוילנא זיע"א (בפירושו על מגילת אסתר. שמעתי מהרב יונתן דומב שליט"א): **הקדמה:** כאשר יהודי מקבל בשורה על אירוע עצוב שעתיד לקרות ביום מסוים (ל"ע) אזי בהגיע תחילת החודש, שבו עתיד להתרחש המאורע העצוב, הוא כבר מתחיל להרגיש את העצב. מה שאין כן כאשר מודיעים לאדם על מאורע שמח שעתיד להיות ביום מסוים, כאן הוא ירגיש את השמחה בפועל רק ביום עצמו ולא בתחילת החודש.

הרב דומב הביא לכך ראיה מהפסוק (זכריה ח', יט) 'צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה' הצומות נקראים על שם החודשים ומדוע? כיוון שמחילת החודש מתחיל להיות מורגש צער החורבן.

הגר"א מוילנא זיע"א מדייק זאת מהגמרא הנ"ל: 'כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה' ומה שייך זה לזה? אלא הפסוק אומר **והחודש** אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב'. החודש שהיה אמור להיות בו יגון על גזירת 'להשמיד ולאבד' הפך לשמחה. ממילא גם השמחה לא תהיה רק באותו יום של הנס (כמו בשמחה רגילה) אלא מתחילת החודש בגלל שהיגון נהפך לשמחה. **מתוך הדפוס!**

ובענין זה מילתא דפדיונותא

רופא נתן לחולה שהיה מורדס ומניס (צ"פ) *neife* חודשים בלפד לחיות... והנה נצפה נס והחולה הקריא. לפני שחרכו אומר לו הרופא 'תמיד לי תודה לפנות...' *אומר לו יהודי 'אתה צריך להודיע לי תודה, כאשר אססתי ראיתי מלאכים שמכניס את רשימת הרופאים צרכיכם לנחות השנה ובה השם קפ. אמרתי להם 'תודה' אותן מהרשימה, הוא כפף לא רופא'...*

רציון וסיפור - כח התפילה...

ואינו הכרובים פורשי כנפים למעלה.... ופניהם איש אל אחיו (כה, כ')

חשבנו לבאר בס"ד: פרישת כנפי הכרובים מסמלת על חשיבותה של התפילה. יהודי צריך לפרוש את כפיו למעלה ולהבין שכל כוחו תלוי בקב"ה בלבד.

לעילוי נשמת: מו"ר הרב דוד משתה בן נעימה זצ"ל
אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל - מימון ספירו בן מזל טוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן יצחק ז"ל

להעלחת: המפיץ יוסף חיים בן תמרה - להעלחה ברוחניות ובגשמיות / ר' ניסן בן מרים ותמרה בת רבקה - רפ"ש והעלחה / דקל מלכה - להעלחה בכל / אורי ישראל - רפואה שלימה / סוזן בת ימנה - רפואה שלימה / אהרון בן מסעודה - רפ"ש